

Mati Kuklane
Rõuge Vallavolikogu
vald@rougevald.ee

Teie 27.10.2022 nr 1-16/50

Meie 28.11.2022 nr 3-1.1/2022/5820

Suurel Munamäel kasvava metsa olukorrast

Pöördusite Riigimetsa Majandamise Keskuse poole Suure-Munamäel, kui kõrge külastatavusega vaatamisväärsusel kasvava metsa olukorra pärast. Seoses ulatusliku üraskikahjustusega on Suure Munamäe, kui olulise maamärgi visuaalne väärikus kadumas ja vaatetorni külastajate ohutus pole tagatud. Arvestades asjaoluga, et Suur-Munamägi on Eesti kõrgeim punkt, ja Haanja looduspargis Rõuge valla territooriumil oluline turismiobjekt, peate oluliseks hoida ala lähiümbrus vaadeldavana. Tulenevalt eelpooltoodust palute võimalikult kiiresti leida lahendus Suure Munamäe kui Eesti ühe olulisema vaatamisväärsuse lähiümbruse metsa korrastamiseks ja sealse metsakoosluse taastamiseks lähtudes Haanja looduspargi kaitse-eeskirjast. Viitate oma kirjas, et vastavalt Metsaseaduse § 42 lõike 1 punkti 1 kohaselt on metsaomanik kohustatud muuhulgas jälgima metsa seisundit, kaitsma metsa kahjurite ja haiguste eest.

Suure Munamäe kasvava riigimetsa valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Kuna Suur Munamägi asub Haanja Looduspargis ja vastavalt kaitse-eeskirjale on määratud sihtkaitsevööndisse, siis seal kasvava metsa hooldamisel ja majandamisel peame lähtuma Keskkonnaameti kui kaitseala valitseja poolt antud tingimustest.

02.novembril toimus Rõuge valla eestvedamisel Suurel Munamäel kokkusaamine, kus osalesid Rõuge vallavolikogu ja keskkonnakomisjoni liikmed, Keskkonnaamet, RMK ja Keskkonnaameti poolt kutsutud ekspert. Keskkonnaameti poolt on saadetud ka protokoll selle kokkusaamise kokkuvõttega.

Protokollis on lühike kokkuvõtte osalejate poolt tehtud ettepanekutest ja Keskkonnaameti seisukoht arvestades nende poolt kaasatud eksperdi arvamust ja lähtudes Haanja LP kaitse-eeskirjaga määratud tingimustest Suure Munamäe sihtkaitsevööndile.

Suure Munamäe sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsakoosluste, sealhulgas **rohunditerikaste kuusikute säilitamine**, maastikuilme säilitamine ja kaitsealuste liikide elupaikade kaitse. Kaitseala valitseja nõusolekul on Munamäe sihtkaitsevööndis lubatud (KE § 10) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus, olemasolevate ehitiste hooldustööd, **metsakoosluste kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile**, rajatiste püstitamine

kaitseala ning õppe- ja matkaraja tarbeks ning tehnovõrgurajatiste püstitamine kaitsealal paikneva kinnisasja või kaitseala tarbeks. Keelatud on majandustegevus või loodusvarade kasutamine.

Paraku on aga loodus ise teinud ürasekikahjustuse näol olulised muutused metskooslustes ja inimese võimuses pole rohundirikaste kuusikute säilitamine(elupaigatüüp 9050 rohunditerikkad kuusikud, esinduslikkus A, üldine looduskaitsealine seisund A, prioriteet I, inventeeritud 2011). Jääb selgusetuks, miks ei ole Keskkonnaamet teostanud uut inventuuri, sest nimetatud elupaigatüüpi enamuses Suure Munamäe kuusikutes enam ei ole olemas.

Vastavalt Keskkonnaameti poolt protokollis toodule tuleks Suurel Munamäel kasvav mets jätta looduslikule arengule ja metsa uuendamine ehk kultiveerimistööd ei ole ala kaitse-eesmärkide seisukohast põhjendatavad ega seepärast ka lubatavad.

Külastajate turvalisuse tagamiseks lubab Keskkonnaamet radade ja teede ümber ca ülarinde puude kõrguse laiuses võõndis ohtlike puude langetamist – selleks võib RMK maaomanikuna kasvõi koheselt metsateatise esitada ning ohtlikud puud vaadatakse üle ning määratakse raie maht ja tingimused (kui palju peaks jääma lamapuitu, kuidas raiutud materjali koristada jne);

Küll oleks RMK arvates lähtudes Munamäe sihtkaitsevööndis lubatud tegevustest, võimalik **metsakoosluste kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile**. Vastava ettepaneku RMK esindaja 02. novembri kokkusaamisel ka tegi. Oleme jätkuvalt seisukohal, et Võru metskond 116 katastriüksusel eraldisel 4 (mäe loodenõlv), millele avanevad vaated Kose- Kääbli riigimaanteelt ja mis jääb kahe tornini viiva tee vahelisele alale, oleks hädavajalik metsa uuendamine metsakoosluse kujundamisena. Vajalikud oleks ka metsa hooldustööd (nt. sarapuuvõsa ja surnud puude eemaldamine ja noorte puude istutamine) jalakäijate tee ja torni ning laululava ümbruses 50 meetri ulatuses. Ülejäänud Munamäe nõlvadele on kuusk, kui peapuuliik tänaseks juba hävinud ja asendunud lehtpuu ja põõsarindes kasvava sarapuuga. Seal sekkumiseks puudub oluline vajadus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Agu Palo
Võrumaa metsaülem

517 7116 vorumaa@rmk.ee